

Vācijas jautājums - Kā jaunajos apstākļos veiksmīgi vadīt attīstītu rūpniecības ekonomiku?

Zemeunvalsts.lv apkopojums no Eiropas informācijas vietnēm

Vācijas enerģētikas pāreja ir pārsniegusi vienkāršu atjaunojamo energoresursu pievienošanu un ir nonākusi fāzē, kurā nepieciešama labāka koordinācija ar tīkla paplašināšanu un elastīgumu, lai izpildītu solījumus par pieejamu, ilgtspējīgu un drošu enerģijas piegādi. Vācu valdība mēģina orientēties šajā jaunajā realitātē. Kā veiksmīgi vadīt attīstītu rūpniecības ekonomiku arvien vairāk elektrificētā sistēmā, kas ir atkarīga no laika apstākļiem? It kā ir daudz iemeslu priecāties, tomēr, iepriekšējie panākumi nenozīmē, ka valsts ir gatava nākotnei, norāda nozaru līderi.

Ko vācieši piedāvās COP30?

Vācijas kanclers Frīdrihs Mercs, attīstības ministre Rēma Alabali-Radovana un klimata ministrs Karstens Šneiders piedalīsies ikgadējās ANO klimata sarunās (COP30) Brazīlijā. Vācija dosies uz Belēmu "ar piedāvājumu" klimata jautājumos un uzskata klimata ārpolitiku par "šveicaru" jaunām stratēģiskām partnerībām, kā to uzsvēris Vācijas galvenais diplomāts Johanna Vadepula teikto.

Vācijas enerģētiķi zaudē pacietību

Vācija līdz gada beigām nerīkos izsoles jaunām rezerves gāzes elektrostacijām, un var paiet mēneši, līdz valdība panāks vienošanos ar Eiropas Savienību un pabeigs attiecīgā likuma izstrādi. "Ņemot vērā pieprasījumu pasaulē pēc elektrības, mums ir jārisina šis jautājums tagad un jāgaida, kad tiks izsludināti konkursi," norādīja Markus Bekers, gāzes turbīnu ražotāja *GE Vernova* pārstāvis. Uzņēmums iepriekš ir paudis bažas par Vācijas "ļoti ambiciozajiem" plāniem attiecībā uz jaunām rezerves elektroenerģijas jaudām, kas pirmoreiz tika paziņoti 2023. gada sākumā. "Neviens neiegulda līdzekļus elektrostacijās, jo visi gaida investīciju regulējuma ieviešanu," informēja Timons Gross, ilgtspējīgas enerģētikas sistēmu eksperts no enerģētikas nozares asociācijas *BDEW*. 2027. gadā ir plānots ieviest jaudas tirgu, lai turpinātu atbalstīt šīs jaunas elektrostacijas.

Virziens uz neatkarību no izejvielām

Līdz gada beigām gaidāms “rīcības plāns”, kas risinās Vācijas stratēģisko atkarību no kritiskām izejvielām. Elektrisko automašīnu vai vēja turbīnu ražošanai nepieciešami tādi materiāli kā litijs un varš. Vācijas nesen ieceltā drošības padome izstrādās plānu, kurā iekļaus tādus jautājumus kā vietējās kalnrūpniecības stiprināšana un aprites ekonomika.

Enerģētikas pārejas rentabilitāte

Ir skaidrs, ka esošajos apstākļos Vācijas enerģētikas pāreja vairs nevar tikt plānota izolēti. Pieaugošais enerģijas pieprasījums, atjaunojamo energoresursu jaudas paplašināšana, tīkla modernizācija un elastīgas jaudas ir jāplāno sinhroni, norāda galvenās ieinteresētās personas. Savā septembrī publicētajā 10 punktu plānā Vācijas Ekonomikas ministrija atbalstīja šo viedokli un izstrādā likumdošanu un reformas nākotnes atjaunojamo energoresursu atbalsta shēmām, tīkla finansēšanas mehānismiem un lielapjoma bateriju pieslēgumiem.

Tīrākas apkures sistēmas

Strīdīgais vēlēšanu solījums “atcelt” Vācijas tā saukto apkures likumu ir klusi “aizmirsts”... Saskaņā ar mediju ziņojumiem, Ēku un ekonomikas ministrijas joprojām “gatavo grozījumus” likumā, kas paredz pakāpenisku naftas un gāzes katlu izmantošanas pārtraukšanu. Ierēdņi, tomēr, vēl nespēj vai nedrīkst sniegt nekādu sīkāku informāciju. Vācu valdība ir pasūtījusi ekspertu atzinumu par Ēku energoefektivitātes direktīvas (*EPBD*) – Eiropas tiesību akta, kas paredz palielināt ēku energoefektivitāti – īstenošanu, kas ir daļa no “apkures likuma” pārskatīšanas. Atjauninājums varētu tikt publicēts dažu nedēļu vai mēnešu laikā.

Oktobra kopsavilkums

Pilsoniskās iniciatīvas veicina pārmaiņas

Divām Vācijas pilsoniskajām grupām, tomēr, izdevās pārvērst savas klimata iniciatīvas reģionālajos likumos. Hamburgas ostas pilsētas iedzīvotāji apstiprināja referendumu, lai valsts klimata neitralitātes termiņu pagarinātu par pieciem gadiem, līdz 2040. gadam. Savukārt Berlīnes pilsēta pieņēma likumu, ko ierosināja

pilsoniskā iniciatīva, lai līdz 2040. gadam galvaspilsētā iestādītu simtiem tūkstošu koku.

Plāni pārtraukt gāzes apkuri

Saskaņā ar ekonomikas ministrijas likumprojekta, Vācijas vietējie komunālo pakalpojumu sniedzēji varētu atteikties pievienot lietotājus gāzes tīkliem un atslēgt tos lietotājus, kuru uzņēmumi vairs neredz infrastruktūras nākotni. Vietējie komunālie pakalpojumu sniedzēji bija pauduši nožēlu, ka noteikumu trūkums par gāzes tīklu pakāpenisku likvidēšanu vai pārveidošanu, kā arī par izmaksu sadali joprojām ir galvenie šķēršļi pārejas plānošanai. Nozares asociācija *BDEW* izskata plašo likumprojektu. „Likumprojektā ietvertie noteikumi ir būtiski”, lai sasniegtu klimata neitralitātes mērķus, - tā teikts asociācijas paziņojumā.

Būtiski atbalstīs rūpniecību

Valdības vadītāji nesēn tikās ar tērauda rūpniecības pārstāvjiem, lai rastu veidus, kā palīdzēt nozarei, kas cīnās par pāreju uz tīru ražošanu, vienlaikus saskaroties ar tirdzniecības konfliktiem, pārprodukciju un starptautisko konkurenci. Pēc „tērauda samita” valdība apņēmas samazināt enerģijas cenas Vācijā un panākt izmaiņas Eiropas oglekļa robežtarifu sistēmā. Atbalsta pasākumi iepriekš tika solīti arī automobiļu nozarei, kas saskaras ar līdzīgām problēmām. Vācija paziņoja par elektroenerģijas cenas atlaides ieviešanu rūpniecībai jau sākot no 2026. gada janvāra.

Ūdeņraža “vistas un olas” dilemma

Vācijas Revīzijas palāta paziņoja, ka, neskatoties uz miljardiem subsīdiju nozares attīstībai, ūdeņraža piegāde un pieprasījums līdz 2030. gadam paliks ievērojami zemāks par mērķiem. Vācija vēl nav atrisinājusi ūdeņraža “vistas un olas” dilemmu un tai būtu jāpārskata sava stratēģija, lai vairāk koncentrētos uz izmaksu efektivitāti, uzsvēra Vācijas budžeta uzraudzības iestādes pārstāvji.

Oglekļa uztveršana un uzglabāšana tagad ir atļauta

Vācijas parlaments apstiprināja likumu, kas atļauj oglekļa uzglabāšanu zem jūras gultnes, ļauj izbūvēt cauruļvadus CO2 transportēšanai un faktiski izslēdz oglekļa uztveršanas un uzglabāšanas (CCS) izmantošanu ogļu spēkstacijās, bet atļauj to

izmantot gāzes infrastruktūrā. Rūpniecības nozares atzinīgi novērtēja šo soli, bet vides aizsardzības organizācijas, kā jau parasti, aicināja noteikt vēl stingrākus ierobežojumus.